

1. Identyfikacja substancji / preparatu i identyfikacja przedsiębiorstwa

Identyfikacja preparatu / substancji:

Informacje o produkcji

Płyta promieniochronna **Lafarge LaProtect**

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Informacje o producencie

Lafarge Gips GmbH
Frankfurter Landstraße 2 - 4
D - 61440 Oberursel

Dział udzielający informacji: **Informacja techniczna: 06171 /61 3333**
Telefon alarmowy: **Punkt udzielania porad odnośnie objawów zatrucia,**
Berlin, 030 / 192 40

Telefony alarmowe w Polsce:

Pogotowie ratunkowe: 999
Straż pożarna: 998
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: 994
Pogotowie energetyczne: 991
Komórkowy telefon alarmowy: 112

2. Identyfikacja zagrożeń

Oznaczenie zagrożeń

Nie dotyczy.

Informacje o szczególnym zagrożeniu dla człowieka i środowiska:

Nadmierna narażenie wywołane wdychaniem i/lub połknięciem pyłu lub dymu zawierającego ołów może prowadzić do utraty apetytu, anemii, zapaści, bezsenności, bólów głowy, rozdrażnienia, bólu mięśni oraz bólów stawowych, osłabienia mięśni, zapalenia błony śluzowej żołądka i zmian w wątrobie.

3. Skład/informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna (wyrób)

Rdzeń gipsowy: Dwuwodny siarczan (VI) wapnia z niewielką ilością substancji dodatkowych, np. włókno szklane, skrobia, środki powierzchniowo czynne i dodatki mineralne. Włókna występujące w produkcie wykazują średnicę $\geq 3 \mu\text{m}$ przy długości $\geq 5 \mu\text{m}$ i dlatego nie są respirabilne.

Licowanie: Włóknina szklana z tekstylnych włókien szklanych ciętych z powłoką mineralną.

Okładzina: Blacha ołowiana

Do połączenia blachy ołowianej stosuje się klej dyspersyjny na bazie wodnej.

Niniejszy produkt należy traktować jako wyrób zgodnie z §3, ustęp 5 niemieckiej Ustawy o chemikaliach (ChemG). „Wyrobami są substancje lub preparaty, które otrzymały specyficzny kształt, powierzchnię lub formę, określające bardziej ich funkcję niż skład chemiczny”.

Składniki niebezpieczne

Brak.

Informacje dodatkowe

Zgodnie z Dyrektywami UE i niemieckim Rozporządzeniem o materiałach niebezpiecznych siarczan wapnia nie wymaga oznakowania.

Zgodnie z Załącznikiem VI Dyrektywy 67/548/EWG oraz TRGS 505 ołów metaliczny i stopy ołowiowe w zwartej formie nie wymagają oznakowania.

4. Pierwsza pomoc**Informacje ogólne**

Środki pierwszej pomocy są konieczne tylko wówczas, gdy podczas pracy powstaje pył i dym, które mogą być wdychane lub połknięte.

W przypadku wdychania

Osobę, która wdychała pyły ołowiu, wyprowadzić z obszaru zagrożenia na świeże powietrze i skonsultować się z lekarzem.

W przypadku kontaktu ze skórą

Dokładnie umyć skórę mydłem i wodą.

W przypadku kontaktu z oczami

Po kontakcie z pyłami ołowiu oczy natychmiast przepłukać dużą ilością wody, również pod powiekami.

W przypadku połknięcia

Wypić dużą ilość wody i skonsultować się z lekarzem.

5. Postępowanie w przypadku pożaru**Odpowiednie środki gaśnicze**

Odpowiednie są wszystkie środki gaśnicze. Produkt nie jest samozapalny (A2 niepalny wg normy DIN 4102-1).

(Należy dostosować środek gaśniczy do pożaru w otoczeniu)

W przypadku płynnego ołowiu (temperatura topnienia 327 °C) stosować suchy piasek.

Środki gaśnicze nieodpowiednie ze względów bezpieczeństwa

W przypadku płynnego ołowiu - woda.

Szczególne zagrożenie ze strony substancji, produktów jej spalania lub powstających gazów

Pary ołowiu lub dym z tlenkiem ołowiu są toksyczne.

Specjalne wyposażenie ochronne podczas gaszenia pożaru

Nosić izolacyjny sprzęt ochrony dróg oddechowych.

Chełm ochronny z osłoną, odzież ochronna trudno ulegająca zapaleniu.

Informacje dodatkowe

Brak.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska**Indywidualne środki ostrożności**

Unikać powstawania pyłu, w przypadku wytworzenia się pyłu należy nosić maskę przeciwpyłową.

Metody oczyszczania / zbierania

Zbierać mechanicznie, na sucho, unikać powstawania pyłu ołowiu.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie**Postępowanie z substancją lub preparatem**

W przypadku właściwego stosowania produktu szczególne środki nie są konieczne. W przypadku tworzenia się pyłów i par ołowiu konieczny jest zastosowanie odpowiedniego systemu wyciągowego.

Magazynowanie

Przechowywać w suchym miejscu.

Klasa składowania VCI 13 / substancja stała niepalna.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej**Składniki wraz z normami dopuszczalnych stężeń w miejscu pracy:**

Numer CAS	Opis	Zawartość	Metoda
7778-18-9	CaSO ₄		MAK (TRGS 900, Niemcy): 6 mg/m ³ (frakcja respirabilna - pęcherzykowa)
	Pyły gipsu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i niezawierające azbestu		NDS (Polska): 10 mg/m ³ (pył całkowity)
7439-92-1	Ołów		MAK (TRGS 900, Niemcy): 0,1 mg/m ² (frakcja wdychana) 550 µg/l krwi (ogółem) 550 µg/l krwi (kobiety < 45 roku życia)
	Ołów i jego związki nieorganiczne w - przeliczeniu na Pb		NDS (Polska): 0,05 mg/m ³

Indywidualne wyposażenie ochronne

Przestrzegać ogólnych przepisów BHP.

Unikać powstawania pyłu i kontaktu ze skórą, nosić odzież ochronną.

Zachować jak najwyższą higienę

Ochrona dróg oddechowych

Przy powstawaniu dużych ilości pyłów gipsu zaleca się noszenie maski przeciwpyłowej P1 (TRGS 521).

Unikać wdychania biodostępnego ołowiu metalicznego, ponieważ jest on klasyfikowany jako szkodliwy dla płodu (szkodliwy dla rozwoju) w Kategorii 1, Załącznik I, GefStoffV.

Zachować wartość graniczną narażenia na pyły ołowiu.

Jeśli powstają pyły bądź pary ołowiu, stosować maskę przeciwpyłową P1.

Ochrona oczu

Gdy istnieje możliwość kontaktu z oczami, nosić okulary ochronne.

Ochrona rąk

Nosić rękawice ochronne.

Ochrona ciałaNosić ochronną odzież roboczą; odzież roboczą często czyścić.

9. Właściwości fizyczne i chemiczne**Forma:** wyrób w formie płyty**Kolor:** rdzeń gipsowy: biały, beżowy, żółty, szary
karton: beżowy, szary
folia ołowiana: szary metaliczny**Zapach:** bezwonny**Zmiana stanu skupienia:** nie dotyczy**Rozkład termiczny gipsu:**w CaSO_4 i H_2O ok. 140°C (ok. 413 K)
w CaO i SO_3 ok. 1000°C (ok. 1273 K)**Gęstość:**Płyta gipsowa: ok. 0,9 g/m³Ołów: 11,3 g/cm³**Gęstość nasypowa:** nie dotyczy**Rozpuszczalność:** ok. 2 g/l**Wartość pH:** w zawiesinie wodnej ok. 6-9**Uwagi:**Kartongips jest niepalny.
Temperatura topnienia blacha ołowianej wynosi 327°C.

10. Stabilność i reaktywność**Warunki, których należy unikać**

Żadne niebezpieczne reakcje nie są znane.

Temperatury, które mogą prowadzić do tworzenia się par ołowiu lub dymu z tlenkiem ołowiu (temperatura czerwonego żaru).

Substancje, których należy unikać

Ołów gwałtownie reaguje z silnymi środkami utleniającymi, azotanem amonu i azydkami.

Niebezpieczne produkty rozkładuTlenek węgla i ditlenek węgla z termicznego rozkładu lub niepełnego spalania

11. Informacje toksykologiczne**Toksyczność ostra:**

Płyta gipsowa jest nietoksyczna, jako składnik wyrobu istotny z punktu widzenia bezpieczeństwa wymienia się ołów.

Ostre zatrucie po połknięciu lub kontakcie ze skórą nie jest prawdopodobne. Ze względu na słabą przyswajalność przez śluzówkę żołądkowo-jelitową do objawów zatrucia może dochodzić jedynie przy bardzo wysokich dawkach.

Zgodnie z ugruntowaną wiedzą w zakresie medycyny pracy nie należy zakładać, że ołów będzie wchłaniany przez nienaruszoną skórę. W przypadku długotrwałego zwiększonego wchłaniania pyłów zawierających ołów może dochodzić do podwyższenia poziomu ołowiu we krwi.

W przypadku ciąży, ryzyko uszkodzenia płodu należy uznać za prawdopodobne. W przypadku narażenia kobiet ciężarnych nie można wykluczyć uszkodzenia, również gdy zachowane są wartości graniczne narażenia.

Uczulenie

Dotychczas nie zgłoszono przypadków podrażnienia lub uczulenia skóry lub oczu.

12. Informacje ekologiczne

Nie występuje zagrożenie ze strony zwartego, nierozpuszczalnego ołowiu.

13. Postępowanie z odpadami

Produkt

Odpady materiałów budowlanych i gruzu

Przetwórstwo w zakładach wzbogacania gruzu budowlanego

Usunięcie na składowisko odpadów zgodnie z TA Siedlungsabfall (Wytyczne techniczne - odpady osiedlowe).

Kod odpadu	Opis	Pochodzenie odpadów
Płyty gipsowe		
17 08 02	Materiały konstrukcyjne zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01 (zanieczyszczenie niebezpiecznymi dodatkami)	Odpady materiałów budowlanych i gruzu
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	Odpady materiałów budowlanych i gruzu
Oddzielona folia ołowiana:		
17 04 03	Ołów	

Odpady przeznaczone do przetworzenia / usunięcia wymagające nadzoru.

Odpady przeznaczone do przetworzenia niewymagające nadzoru.

Jeśli to możliwe, ołów należy przeznaczyć do ponownego zastosowania.

14. Informacje o transporcie

W rozumieniu krajowych i międzynarodowych przepisów transportowych, produkt nie jest niebezpieczny.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Oznakowanie według wytycznych UE:

Zgodnie z Dyrektywą 88/379/EWG* w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych preparat nie wymaga oznakowania.

* w wersji opublikowanej 1999/45/WE (Dziennik Urzędowy WE nr L200 z 30.07.1999 r.)

Przepisy niemieckie

Zgodnie z niemieckim Rozporządzeniem o substancjach niebezpiecznych (GefStoffV) siarczan wapnia nie jest substancją wymagającą oznakowania.

TRGS 900: CaSO₄ MAK = 6 mg/m³ (frakcja respirabilna - pęcherzykowa)

Siarczan wapnia: Klasa zagrożenia dla wody WGK 1 (substancja wymieniana w przepisach, nr ident. 325) niemieckie Rozporządzenie administracyjne o substancjach stanowiących zagrożenie dla wody (VwVwS) z 17.05.1999 r. (Monitor Federalny 98a z 29.05.1999 r.)

Preparat (obliczenie zgodnie z załącznikiem 4 VwVwS): WGK 1

Przepisy polskie

Niniejszą kartę charakterystyki wykonano zgodnie z:

- Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów.
- Wytycznymi Dyrektywy Rady 67/548/EWG oraz Dyrektywy Parlamentu i Rady 1999/45/WE, dotyczącymi klasyfikacji, pakowania i oznakowania substancji oraz preparatów niebezpiecznych z późn. zmianami.
- Normą PN ISO 11014-1:1998 „Bezpieczeństwo chemiczne – Karta charakterystyki bezpieczeństwa produktów chemicznych”.
- Ustawą o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001 r. (Dz. U. 2001 nr 11, poz. 84 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. 2002 nr 140, poz. 1171 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 2003 nr 171 poz. 1666 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. 2005 nr 201 poz. 1674).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczenia karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne. (Dz. U. 2002 nr 142, poz. 1194).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie informacji o preparatach niebezpiecznych, dla których nie jest wymagane dostarczenie karty charakterystyki (Dz. U. 2002 nr 19, poz. 170).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. nr 173, poz. 1679 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2005 nr 73 poz. 645).
- Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. (Dz. U. 2002 nr 217 poz. 1833 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. 2005 nr 11, poz. 86).

- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 1 grudnia 2004 w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2004 nr 280 poz. 2771 z późn. zmianami).
- Obwieszczeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2003 nr 169 poz. 1650).
- Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (Dz. U. 2003 nr 107, poz. 1004 z późn. zmianami).
- Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 nr 62, poz. 627 z późn. zmianami).
- Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2001 nr 62, poz. 628 z późn. zmianami).
- Ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 nr 63 poz. 638 z późn. zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1206).
- Umową europejską dotyczącą międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. 1975 nr 35 poz. 189 z późn. zmianami).
- Ustawą z dnia 28 października 2002 o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002 nr 199 poz. 1671 z późn. zmianami).
- Kartą charakterystyki preparatu w języku niemieckim.

Zwroty R

Pył, dym zawierający ołów i nieorganiczne związki ołowiu

- R 20/22 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i po połknięciu.
R 33 Niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie
R 61 Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki.
R 62 Możliwe ryzyko upośledzenia płodności.

Zwroty S

Pył, dym zawierający ołów i nieorganiczne związki ołowiu

- S 20/21 Nie jeść, nie pić oraz nie palić tytoniu podczas stosowania produktu.
S 36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.
S 45 W przypadku awarii lub jeśli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - jeśli to możliwe, pokaż etykietę.
S 53 Unikać narażenia - przed użyciem zapoznać się z instrukcją.

16. Inne informacje

Niniejsze dane są oparte na aktualnym stanie naszej wiedzy i uwzględniają informacje związane z bezpieczeństwem zgodnie z Dyrektywą 91/155/EWG, ostatnio zmienioną przez Dyrektywę 93/112/WE. Opisują one produkt wyłącznie pod kątem wymogów bezpieczeństwa i nie stanowią gwarancji właściwości opisywanego wyrobu.

Nie należy ich zmieniać ani odnosić do innego produktu.

Podane wartości graniczne zaczerpnięto z obowiązujących w dniu wydania wykazów (np. TRGS 900).